

مفهوم‌ها و ابزارهای

# تفکر نقادانه

ریچارد پیل و لیندا الدر

بازنویسی

مهدی خسروانی

فرهنگ‌نشر نو

با همکاری نشر آسیم

تهران-۱۳۹۸

۶۲  
۶۵  
۶۶  
۵۵  
۶۵  
۱۹

## فهرست مطالب

۱۱ هدف ما از نگارش این کتاب  
۱۳ اهمیت سنجشگرانه اندیشی  
۱۵ عنصرهای اندیشه  
۱۸ پرسش‌هایی برای بازبینی استدلال  
۲۲ پرسش‌هایی که در استفاده از عنصرهای اندیشه مطرح می‌شوند  
۲۴ سه سطح اندیشه  
۲۵ سنجه‌های فکری جهان‌روا  
۳۰ پرسش‌های متمرکز بر سنجه‌های فکری  
۳۲ الگوواره‌ای برای تحلیل منطق مقاله‌ها و کتاب‌ها  
۳۴ ملاک‌هایی برای ارزش‌گذاری استدلال  
۳۷ فضیلت‌های فکری اصلی  
۴۲ سه نوع پرسش  
۴۳ الگوواره حل مسئله  
۴۵ تحلیل و ارزیابی تحقیق  
۴۸ کارهایی که افراد سنجشگرانه اندیش همواره انجام می‌دهند

۴۹	مرحله‌های تحقق سنجشگرانه اندیشی
۵۰	مشکل اندیشیدنِ خودمحو‌رانه
۵۳	مشکل اندیشیدنِ جامعه‌محو‌رانه
۵۵	پیش‌انگاره‌ای از جامعهٔ سنجشگر
۵۷	پیوست ۱: چند تعریفِ دیگر از سنجشگرانه‌اندیشی
۶۱	پیوست ۲: از نظریهٔ انتقادی تا «تفکر انتقادی» و سنجشگرانه‌اندیشی
۷۱	پیوست ۳: از تفکر خرده‌گیرانه تا تفکر نقادانه
۷۵	پیوست ۴: سوءتفاهم‌هایی دربارهٔ سنجشگرانه‌اندیشی
۸۳	واژه‌نامهٔ توصیفی
۸۷	واژه‌نامهٔ فارسی به انگلیسی
۹۱	واژه‌نامهٔ انگلیسی به فارسی

## اهمیت سنجشگرانه اندیشی

همه ما می‌اندیشیم. اندیشیدن طبیعت ماست. اما بسیاری از «اندیشیدن»‌های ما، اگر آنها را به حال خود رها کنیم و بر آنها نظارت نکنیم، متعصبانه، تحریف‌شده، بخشی‌نگرانه، ناآگاهانه، یا آلوده به پیش‌داوری می‌شوند. ولی نکته اینجاست که اندیشیدن ما بر کیفیت زندگی و نتیجه کارهایمان مستقیماً تأثیر می‌گذارد. بی‌کیفیتی اندیشیدن زیان‌های فراوانی به ما می‌رساند و بر کل زندگی‌مان تأثیر منفی می‌گذارد. بنابراین، ضرورت دارد که برای ارتقای کیفیت اندیشیدنمان و رسیدن به تعالی فکری کاری بکنیم. و تنها راه برای دستیابی به تعالی فکری کوششِ بابرنامه و روش‌مند است.

### تعریف:

سنجشگرانه‌اندیشی (تفکر نقّادانه) هنر تحلیل و ارزش‌گذاریِ اندیشیدن با هدف ارتقا دادن آن است.<sup>۱</sup>

۱. برای آگاهی از تعریف‌های صاحب‌نظران دیگر از سنجشگرانه‌اندیشی به پیوست ۱ مراجعه کنید. خواندن پیوست‌های ۳ و ۴ نیز به شما کمک می‌کند تا تصویر روشن‌تری از چیستی سنجشگرانه‌اندیشی پیدا کنید. - م.